

Stræderne

i København

Frank Jensen
overborgmester

Jens Olsens
verdensur

Da sporten kom til
København

Årgang 13 - JANUAR - 2010

Vester Kopi – et grafisk univers

GAPRINT → OPKLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE → AFISK DESIGN → VISITKORT → UDSILLINGSSYSTEMER → CD OG DVD BRÆNDING → KOPIERING → PLAKATER → BANNERE SCANNING → LAMINERING → MEGAPRINT → OPKLÆBNING → OFFSET-TRYK → SERIGRAFI → INDBINDING → FOLIE → GRAFISK DESIGN → VISITKORT → UDSILLINGSSYSTEMER → VIKAN MEGET MERE END VORES NAVN!

Nørregade 7 · 1165 København K · Tlf.: 33 14 58 33 · noe@vesterkopi.dk
www.vesterkopi.dk

NY UDSILLING
SOM STARTER I JANUAR:

Kunstnere : Fotograf Mads Teglers
i samarbejde med Eloise Florio

Titel " i "

Fernisering
15 januar 17-20
Udstillingsperiode
16 Januar – 3 februar

ESPLANADEN

Esplanaden 1C, 1263 K
Telefon 33 32 25 85
www.ge3.dk

Nyboder Boghandel & Antikvariat
Store Kongensgade 114
1264 København K.
Tlf. 33 32 33 20
nyboder@bogpost.dk

Bøger i tre etager
Forende specialister i
militaria
sefart
biler/busser/tog
fly

Rettelse til december-bladet: Henriette Hornsleth har bedt os rette følgende:
s. 14, 2. spalte: "Jeg startede med at arbejde for guldsmed Ellen Margrethe Brøgger ... i 1990'erne".
s. 15, 3. spalte, 4. linje: Der skal stå "sekunderforekomster" i stedet for tromlepolerede.
s. 16, 4. spalte: Brillantens opfinder hedder Tolkowsky.
Desuden skal vi understrege, at Henriette Hornsleth forarbejder og reparerer alle sten, både rå og slebne, hvis det ikke fremgik tydeligt af artiklen.

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Badstuestræde 15

1209 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

khh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Ploug (FAF og DBA)

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto, Brolæggerstræde:

Kirstine Ploug (DJ)

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Indhold:

Side : 3-6 : Frank Jensen er den nye overborgmester

Side 7 - 8: Metrobyggeri og kirkegårdsskænden

Side 9 : Sven Okkels tegner vores by

Side 10 -11: Babysalmesang i byens kirker

Side 12 -13 : Flyvende fantast

Side 14-17 : Urmager Søren Andersen og verdensuret

Side 18-19: Civiletatens materialgård

Side 20 : Broerne i Københavns kvarterer

Side 21 : Hvor blev julen af i indreby

Side 22-23 : Da sporten kom til København

Side 24 : En tur til varmen

Side 25 : Kultorget

Side 26 : Ny film om vores Rådhus

Side 27 : Madsiden

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Kanal Caféen
Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafeen.dk

Søren Parmo
kunstner

Salg og leasing
af kunst
Udsmykning
Udstilling
Foredrag

www.parmo.dk
+45 4046 1496

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

Interviewer: Connie Christensen

Foto og grafik: Henrik Ploug (FAF og DBA)

KØBENHAVNS NYE OVERBORGMESTER KLAR TIL AT TAGE FAT

Efter et kommunalvalg, der kulminerede i tumultagtige forhandlinger og noget overraskende manøvrer fra flere sider, er den nye borgerrepræsentation på 55 medlemmer nu klar. Socialdemokraterne med Frank Jensen i spidsen som overborgmester tegner sig for 17 mandater og har således tabt et mandat i forhold til sidste periode, men er stadig det største parti på Rådhuset. Vi talte med Frank Jensen kort før jul om de forestående arbejdsopgaver.

Hvordan tror du, samarbejdsmiljøet bliver på Rådhuset i den kommende periode?

"Jeg kan kun gøre dét, at jeg må arbejde for at gøre det bedre. Jeg synes allerede, at vi er startet godt i valgkampen, hvor vi på en række områder – bl.a. skoler og børnepasning - har talt os frem til nogle fælles løsninger fremfor at tale os væk fra hinanden. Selv kan jeg gøre dét, at jeg som person giver plads omkring mig, så andre kan få muligheder for indflydelse."

Den københavnske styreform kaldes et "mellemformstyre med delt administrativ ledelse." Alene navnet er svært forståeligt, og der har også blandt Borgerrepræsentationens medlemmer været en del utilfredshed med styreformen på Rådhuset. Hvordan kan det blive bedre?

"Det er klart, at den styrelseslov, som Københavns Kommune er underlagt, giver en uigennemsigthed, hvor mange synes, det er svært at se, hvem der egentlig tegner butikken. For de, der ikke er bag overborgmesteren, sidder jo også med borgmesterposter og har et embedsapparat til rådighed. Men den styrelseslov er vedtaget af Folketinget, og vi må leve med den, så længe den er der. Men jeg vil gøre mit til, at vi også inden for den nugældende styrelseslov kan skabe en tættere forståelse og et tættere samarbejde mellem de partier, som gerne vil være med til at øve indflydelse på Rådhuset."

Vil du arbejde for en anden styreform?

"Jeg vil gerne have en ændring af styrelsesloven for København, men skal det lykkes, kræver det, at et meget stort flertal i

Borgerrepræsentationen står bag en ændring, for at regeringen og Folketinget vil lave det om. Til sommer kommer der et oplæg fra

regeringen omkring det kommunale styre, og lad os se, hvordan det ser ud. Jeg vil dog allerede i løbet af foråret tale

med partierne på Rådhuset om, hvordan deres syn er på styrelsesloven, og det kan godt ske

– ikke mindst på baggrund af valget – at tiden er

kommet til at ændre på

tingene, også således at

oppositionen kan få

bedre vilkår til at være

i opposition. Jeg ser

et flertalsstyre som en

god løsning, men jeg

vil gerne lytte til mine

kolleger fra de andre

partier også."

Hvad er din fornemmelse omkring en ændring?

"Min fornemmelse er, at ud over Socialdemokratiet vil SF og Enhedslisten gerne være med til et flertalsstyre, og jeg tror også, at der er en bevægelse hos de øvrige partier. Men lad os nu se; jeg er helt klar over, at skal det lykkes at få en ændring igennem, skal der en stærkere opbak-

FRANK JENSEN SER FREM TIL EN NY SAMARBEJDSSTIL

ning til, end hvad vi har set indtil videre.”

Kommer borgerne til at mærke en anden, måske mere åben administration i den kommende periode?

”Jeg vil gerne både over for borgerne og i høj grad også over for offentlighedens repræsentanter, nemlig pressen, have en meget åben og direkte adgang til oplysninger om, hvad der er på vej og hvad der skal ske. Jeg vil gerne både formelt og uformelt kunne orientere den københavnske presse om, hvad vi arbejder med på Rådhuset. Det skulle gerne give borgerne en bedre indsigt i arbejdet på Rådhuset, så det ikke bliver som jeg ofte har hørt nogen sige:”

Jamen, pressen interesserer sig jo kun for Rådhuset, når der er skandaler og ballade”. Jeg håber, det kan lade sig gøre at få pressen til at interessere sig for nogle af de succeser, som vi jo gerne vil fortælle borgerne om, selvom jeg godt ved, at pressen går mere efter konflikten. Jeg synes, det er ærgerligt, at konflikten i sig selv bliver interessant, uden at man hører om de mange gode historier, der også er at fortælle.”

København markerer sig godt i udlandet for tiden. Har du nogle events, som du kunne tænke dig at trække til København?

Vi skal have en tættere forståelse og et nærmere samarbejde mellem partierne

”Jeg ser gerne, at vi får endnu flere konferencer, kongresser og kulturbegivenheder til byen, og det er baggrunden for, at jeg har planer om at lave et

ambassadørkorps af københavnere, som indgår i forskellig international sammenhæng. Det kunne være forskere fra Københavns Universitet eller andre læreanstalter, som har et meget tæt netværk til andre læreanstalter i udlandet og derigennem ved, hvornår der skal holdes konferencer og kongresser, som man så kunne få til

København. Disse ambassadører får ingen løn, men kan få back-up fra Rådhuset, forstået på den måde, at hvis en ambassadør får farten af, at der er en konference, man kunne trække til København, er der nogen på Rådhuset, der kan hjælpe med til at organisere det praktiske arbejde med at få ideen præsenteret internationalt.

Det kunne også være sportsfolk, kulturpersonligheder eller erhvervsfolk, som kunne være ambassadører for København. Vi har i forvejen nogle ”ambassadører”, udlændinge, som vi anerkender fra byens side som hjælpere for København, men jeg tror, det ville være godt at have nogle københavnere i forskellige funktioner, som kunne være ambassadører for deres by.

Jeg er sikker på, at de store, internationale begivenheder såsom out-games og ikke mindst klimakonferencen er med til at brande København; vi kommer på mange TV-skærme rundt omkring i verden, og den opmærksomhed skal vi sørge for at holde fast i.”

Har vi kapacitet til at klare meget store sportsarrangementer?

”Vi har jo Parken og forventer også at få nye arenaer. Der er både planer om en arena ved Parken til 5.000 mennesker og om en arena i Ørestad til 15.000 mennesker. Vi ved ikke rigtigt, hvad vi får, det kommer noget an på finanskrisen, og hvor alvorlig den bliver for dem, der skal bygge. Men der er ingen tvivl om, at vi skal have forbedret og renoveret vores eksisterende faciliteter, som er slidte og lider under manglende vedligehold. Det

munens side skal vi være langt mere effektive og langt bedre til at udnytte vore ressourcer for at forebygge, at unge mennesker går ind i bandemiljøet. Det er en meget klar målsætning for mig, at vi allerede i starten af det nye år får etableret et politisk lederskab, således at vi får stoppet rekrutteringen til banderne. Vi skal have en tættere koordinering mellem forvaltningerne på Rådhuset og de medarbejdere, som vi har, der laver forebyggende arbejde. Jeg vil allerede i starten af januar komme med et konkret udspil til en koordinerende bandeenhed i direkte tilknytning til økonomiudvalget, sådan at det bliver økonomiudvalget, der bliver det politiske udvalg, der skal sikre en koordineret indsats. Vi er nødt til at få flyttet penge væk fra de pro-

Frokostrestaurant Husmann's Vinstue, der blev grundlagt i 1888, er en af de få kælderrestauranter, der er tilbage i København. Indretningen er stort set uændret i de 120 år, der er gået. Kvinder blev forbudt adgang fra 1912 til 1981. Frokostrestaurant Husmann's Vinstue er i dag en traditionel dansk frokostrestaurant af højeste kvalitet med hjemmelavet specialiteter af friske råvarer efter typiske gamle opskrifter.

Husmann's Vinstue
Larsbjørnsstræde 2, 1454 København K
Telefon 3311 5886
www.husmansvinstue.dk

Københavner Caféen er en hyggelig, ægte dansk restaurant beliggende i en af Københavns små charmerende stræder. Det gode traditionelle dansk smørbrød dominerer menukortet til frokost, og om aftenen serveres dejligt dansk middags- af specialiteterne hver mandag og tirsdag er bl.a. stegt flæsk med persillesovs. For øvrigt kan man være heldig at opleve julemanden »live« i løbet af året.

Københavner Caféen
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon 3332 8081
www.kobenhavnercafeen.dk

GALERIE HELTH

etbl. 1989

Asger Jørn
Henry Heerup
Lise Blaaberg
Christian Tangø
Alice Hansen
Kamilla Lynggaard
Jens Galschiøt
Tina Sonnichsen
M.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

skal vi gøre her under krisen, hvor vi har ledige bygningshåndværkere, sådan at vi holder beskæftigelsen oppe og samtidig får renoveret vores faciliteter.”

Kunne man tænke sig et samarbejde med Malmø omkring større events?

”Ja, i høj grad. Under valgkam-

pen var jeg i Malmø og tale med borgmesteren og andre politikere dér, og jeg ser for mig et meget tættere samarbejde mellem København og Malmø, ikke kun politisk, men i høj grad også uddannelses, erhvervs- og forskningsmæssigt. Det kæmpe store potentiale, som vi har i Ørestadsregionen, skal

altså udnyttes langt bedre, end vi har gjort hidtil.”

København har stadig et problem med bandekrig. Hvad skal vi gøre ved det?

”Selve det med at få stoppet skyderiet i gaderne er jo en politimæssig opgave, men fra kom-

jekter, som ikke virker, over til projekter, som vi ved virker i forhold til at holde de unge ude af miljøet, dvs. at vi skal have dem i praktik, i gang med skole og uddannelse osv. Vi skal allerede i starten af det nye år have fastlagt en fælles strategi og sikret et hurtigt reaktionsmønster, når ting kører skævt,

FRANK JENSEN

sådan at det kan blive rettet op hurtigt. Reaktionsmønsteret skal være hurtigere og mere effektivt. Men det bliver også et langt, sejt træk med forebyggende arbejde blandt de unge, hvor vi også skal styrke vores samarbejde med politiet, både politisk og praktisk. Jeg er glad for, at politiet har forstærket deres indsats både på Nørrebro og i Tingbjerg.”

Hvilke politiske pejlemærker vil du gerne fremhæve for København?
”København skal blive en endnu bedre by at bo og leve i. Jeg vil have fokus på dét, der

ikke virker godt nok i dag, men som skal komme til at virke bedre. Jeg tror, folk ved, hvad det er, der virker godt i dag, og hvad vi kan være stolte af, så det er der ingen grund til at snakke så meget om. Derimod vil jeg samle så mange som muligt for at løse de ting, der ikke fungerer godt nok. Ofte kan Rådhuset ikke løse problemerne alene, der skal et samspil til med de mange mennesker, som vil arbejde for en bedre by. Der kan være problemer med børnefamilier, som oplever, at de ikke får den børnepasning, de har brug for, så de kan passe deres arbejde. Der er også den københavnske folkeskole, som skal kunne give alle unge mennesker et ordentligt afsæt til en ungdomsuddannelse og et godt voksenliv. Alle de fundamentale ting, som er kommunens væsentligste serviceområder: børnepasning, skolen, ældreomsorg, kollektiv trafik, byliv og byfunktion mm, skal komme til at fungere bedre.”

Hos Dorte
Knabrostræde 6 · 1210 København K
Tlf. 3315 9777 · www.hosdorte.dk

EN TIDLIGERE JENSEN

Der har før været en socialdemokratisk Jensen på en borgmesterpost i København. Fra 1903-1924 var fagforeningsmanden og politikerens Jens Jensen borgmester for Magistratens 2. afd. i Københavns kommune, hvilket gjorde ham ikke alene til den første socialdemokratiske borgmester i København, men i hele Danmark.

Jens Jensen var søn af husmand Jens Jensen og hustru Marie, også født Jensen. Han blev uddannet maler og fik tidligt interesse for fagforeningsarbejdet og det politiske arbejde for forbedring af arbejdernes hårde vilkår. Han var formand for Malernes Fagforening fra 1883-85, og i 1885 blev han medlem af hovedbestyrelsen i Socialdemokratiet.

Fra 1884 kunne han lægge sin pensel væk og bruge al sin tid på organisationsarbejdet i fagforeningen. Vi kan bl.a. takke

Fagforeningsmanden Jens Jensen, som oprindelig var malersvend fra Fyn, blev borgmester i København.

ham for nogle grundlæggende rettigheder, som mange i dag tager for givet: anerkendte lønoverenskomster, timebetaling og en begrænsning af arbejdsdagen til otte timer – dengang revolutionerende.

Vil du lære din by bedre at kende? Så kontakt byhistoriker Jan Janssen - se de mange muligheder på: www.historiskebyture.dk

Gravskæenden i byen

Assistens Kirkegård.

Assistens Kirkegård. Pladsen inden for det gamle Københavns volde blev efterhånden så trang, at nye kirkegårde måtte anlægges uden for byen, og sidst i 1750'erne blev Assistens Kirkegård, som dengang lå langt ude på landet, anlagt og taget i brug i 1760. Første afdeling af kirkegården var den, der ligger nede ved hjørnet af Nørrebrogade og Kapelvej. Siden blev den udvidet i flere omgange til sin nuværende størrelse. I begyndelsen blev kun fattigfolk begravet her. Fine folk blev begravet inde ved byens kirker, og først i 1851 blev begravelse forbudt inden for voldene; men inden da havde byens bedre borgerskab dog accepteret Assistens, det skete da J. S. Augustin efter eget ønske blev begravet her i 1785. Af byens 13 sogne fik først 6, siden 10, hver sin del af kirkegården at råde over. Med voldenes nedlæggelse i 1867 voksede byen eksplosivt ud til alle sider, og lang tid gik der ikke, før Assistens Kirkegård lå midt i det tæt bebyggede Nørrebro, som ikke rummer for mange grønne områder. Det er derfor ikke underligt, at kirkegården med sine smukke alléer og gange er og har været et værdsat åndehul for Nørrebros beboere og et yndet udflugtsmål for københavnere. Interessant er det at gå tur på Assistens Kirkegård. Her får man rullet et stykke Danmarks-

Grave flyttes og der rykkes rigtigt rundt på den gamle kirkegård, selvom der er stor modstand fra kirkelig side.

og for den sags skyld også et stykke Verdenshistorie op. Her ligger H.C. Andersen, Søren Kierkegaard og Niels Bohr begravet; her er russiske sømandsgrave og soldatergrave fra 1. Verdenskrig, og her hviler Duke Ellington's yndlingsternsaxofonist Ben Webster's jordiske rester. Glemmes skal det ikke, at mange gravsteder med monumenter, blandt andre udført af billedhuggeren Wiedewelt, er af så værdifuld en karakter, at der må værnes om dem som en uundværlig del af vores kulturarv. I 1879 blev det besluttet, at Assistens Kirkegård skulle ophøre 100 år senere, hvorefter Københavns Kommune overtog den. Hensigten var, at kirkegården skulle omlægges til park for at undgå, at området blev bebygget, som det var sket med

kirkegårdene inden for voldene. Nedlæggelsen blev af kommunen udskudt til 2019, og et planforslag for kirkegårdens fremtid kom til offentlig debat i 1988. Planen deler kirkegården op i 4 områder. Ved Kapelvej – Nørrebrogade, den oprindelige kirkegård, udlægges et område til museumsformål. Området

langs Nørrebrogade udlægges til mindepark. Området op til Nørrebros Runddel videre langs Jagtvej og ned til Kapelvej udlægges til park, og endelig udlægges området i midten til lokalkirkegård, og alt skal ske med respekt for bevaringsværdige grave.

Fair Trade Butik København

FIESTA KERAMIK FRA ECUADOR
Badstuestræde 2, 1209 Kbh. K. www.fairtrade kbh.dk

Metro fjerner gravpladser

Trods manglende lokalplaner arbejdes der på fuld kraft på byggepladsen. Det fredede graverhus ses midt for.

Til den plan havde Fredningsstyrelsen en række bemærkninger: Da det er selve kirkegårdsfunktionen og -karakteren, der udgør det egentlige indhold ved Assistens, bør det i videst muligt omfang oprettholdes. Det vil være en fejl at nedlægge eller flytte gravsteder og monumenter, og det vil ikke forringe kirkegårdens mulighed for at være et grønt åndehul i en tæt bebygget bydel.

Således var alt fryd og gammen, og Nørrebro Lokaludvalg var helt med på idéerne; men så kom Metroen. De vil have en station ved Nørrebro Runddel, og den skal ligge inde på Assistens Kirkegård, punktum! Lokaludvalget syntes, at det måske var en dårlig idé, og det er der også mange andre københavnere, der synes. Nu er det efter Planloven sådan, at når der skal laves noget, som ændrer et områdes karakter, så skal der laves lokalplan. Københavns

Kommune og Metroselskabet synes, det er noget pjat, så kommunen har vedtaget, at det ikke er nødvendigt. Lokaludvalget har derfor klaget over kommunen til Naturklagenævnet. Det er kommunen og Metroselskabet ligeglade med, så de har fældet alle træerne i stationsområdet, gravet de

begravede op og flyttet eller udraderet 473 grave. Antallet af døde i området skønnes at være i alt 4- til 10.000, det står der i hvert fald på "nettet". Pudsigt nok siges det fra officiel side, at med beslutningen om at lægge metrostationen på kirkegården har man blot fremrykket overgangen fra kirkegård til park, og stationen giver langt flere adgang til Assistens Kirkegård. Så kom ikke her og fortæl os noget. Det siger Straffelovens § 139: "Den, som krænker gravfreden eller gør sig skyldig i usømmelig omgang med lig, straffes med bøde eller fængsel i indtil 6 måneder". Noget som åbenbart ikke gælder for metroselskaber. Flemming Lehrmann

H. DANIELSENS
 KRONQUIST

LÆDERSTRÆDE 11
 1201 Copenhagen K
 Tel. + Fax 33 13 02 74
 Mail: jk@danielsensilver.dk
 ANTQUES
 GOLD
 SILVER
 SILVER PLATE
 PORCELAIN
 CHRISTMAS-PLATES
 CHRISTMAS-SPOONS
 SECOND-HAND GOODS
 * * *
 EVERYTHING
 PRICE-MARKED

 2 retter kr. 260,-
 3 retter kr. 295,-
 vi glæder os til at byde
 jer velkommen på
 Brasseri Chit Chat

www.chitchat.dk
 Bordbestilling 3339 9339
 Skt. Peders Stræde 24 A
 1453 København K

Tung og byzantinsk
hviler Biblioteket
sine tunge mure

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Sven Okkels fotografert af Karsten Bundgaard
Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

Aut. VVS-Installatør
 Blikkenslager & Kloakmester
Sonberg VVS

Guldbergsgade 9 - 2200 N
 Telefon: 35 39 29 93
www.3blaa.dk

- let frokost alle hverdage fra 11-17

NY ADELGADE 5. 33 12 54 71
www.palabar.dk

TOLDBOD BODEGA
WWW.TOLDBOD-BODEGA.DK
 Esplanaden 4 - 1263 København K
 Tlf. 33 12 93 31

Kirken byder på salmesang for babyerne i byen

De små synger

Anete Riis er uddannet sanger fra Rytmaskonservatorium og har mange års erfaring som sangunderviser

De vigtigste stemmer i verden for et lille barn er mors og fars". Babysalmesangsprojektet i Danmark er udviklet af musikpædagog Anne-Mette Riis, og Anne-Mettes kusine Anete Riis har taget det op i Sct. Andreas Kirke.

Vor Frue, Trinitatis og Sct. Andreas Kirke er gået sammen i et pastoratsamarbejde, hvor der lægges vægt på at trække børn og unge ind i kirkerne. En måde at gøre det på er at tilbyde musikundervisning til nybagte forældre og deres helt små børn i alderen 0-12 måneder, og det har vist sig at være en succes.

Babysalmesangen i Sct. Andreas Kirke ledes altså af musikpædagog Anete Riis, som forklarer, at barnet gennem musikundervisningen får stimuleret de fleste af sine sanser og får udviklet sin lytteevne, koncentrationsevne og nysgerrighed. Tilbudet er 10 gange 45 minutter, 1 gang om ugen, og alle pastoratets babyer får tilbudet, men man kan også komme udefra.

Vi har spurgt Anete, hvordan det foregår:

"Det går ud på, at man kommer med sin baby fra 0-1 år, laver musik, synger salmer og danser til. Vi starter med en lille sang og et klokkespil, hvor vi siger goddag til hver enkelt baby og får nærværet i gang. Så synger vi et par sange, hvor forældrene sidder i rundkreds, og baby ligger eller sidder, alt efter alder. Så kommer vi op og danser til musik, laver igen rundkreds, hvor vi siger de gode, gamle danske remser. Jeg slutter af med at fortælle en lille historie for babyerne. I starten tænkte jeg, at det var omsonst at fortælle historie for så små børn, men de er fuldstændig på.

Igen kommer der nogle danse, og så får baby en sanseoplevelse ved at lytte til noget musik. Vi slutter af med en aftensang."

De smås glæde ved at høre musik og sang viser de tydeligt og sammen med deres mødre får de en dejlig og afslappet oplevelse.

Sang, musik og rytmiske bevægelser giver en ro og glæde hos de små. Kirkens rum er også en del af oplevelsen.

Nyt website?
Henvend dig til *Straederne* og få et tilbud på en enkel og skræddersyet løsning til lige netop dit firma.
kbh@straederne.dk - 33155666 - Badstuestræde 15

Færge Cafeen
anno 1779

Christianshavns bedste spisested
Husk at bestille bord

Strandgade 50 • 1401 København K
Tlf. 32 54 46 24 • www.faergECAFEEN.dk

Ipanema

✓ EN UNIK JULEGAVE FINDER DU HOS IPANEMA!
✓ HER ER INSPIRATION OG GAVER, SOM INGEN ANDRE HAR
✓ PANEMA IMPORTERER SELV FRA BRASILIEN OG STØTTER KUNSTERNES VILKÅR I LANDET
✓ KOM IND OG FIND DEN BEDSTE GAVE!

Med venlig hilsen.
Ipanema
Store Kongensgade 116b-1264 København K
www.ipanema.dk
information@ipanema.dk , +45 27 21 60 60

En dansk flypioner udstiller i Nyboder

Dansk flypioner arbejder med livet som indsats

Vincent Seremet ved udstillingen af sine opfindelser i vinduet i Nyboder Boghandel.

79 år – og frygtløs udforsker af flyvningens mystik. Hvor mange tør kaste sig ud fra 6 km's højde med en rygfinne med påmonteret raket, der når op på 500 km i timen?

I Nyboder Boghandel, hvor man kan finde alskens interessante bøger om stort set hvad som helst, fandt vi danskeren-Vincent Seremets bøger om sit liv med flyvende genstande, alt fra et bræt med raketmotor til en hjemmebygget ryghelikopter. Vi har fundet Vincent og bedt ham fortælle lidt om sin

særegne interesse, som i øvrigt har vundet ham international anerkendelse:

Hvornår blev du interesseret i flyvende maskiner?

”Jeg var 6 år. Mine forældre boede tæt på flyvepladsen ved Ringsted. Det var i 1936, hvor der var en militærflyveplads der.

En dag, hvor jeg stod i grøften og kiggede – det var dårligt vejr – kom en af piloterne hen til mig og sagde: ”Knægt, hvorfor står du her og fryser?” Så tog

han mig i hånden og tog mig hen til hangaren, hvor jeg hurtigt blev fast inventar. I skolen gik jeg altid og pralede med, at jeg ville være pilot, indtil en af kammeraterne en dag sagde til mig, at det kunne jeg ikke vide, om jeg kunne blive, måske kunne jeg ikke tåle højder. Jeg gik hjem og kravlede op i det højeste træ, der var, og kiggede ned. Og fik kvalme!”

Kvalme eller ej – Vincent Seremet kunne ikke holde sig fra lufrummet. Alt, hvad der kunne tænkes at ville flyve,

skulle prøves af, og selv nu, i en alder af 79, kaster Vincent sig frygtløst ud fra en flyvemaskine i 6 km højde for at afprøve sin hjemmekonstruerede rygvinge med raketmotor.

Den raketdrevne rygvinge har været mange år undervejs, lige fra Vincents ungdom.

Vincent fortæller: ”Jeg har bygget alle mine ting selv. Jeg er uddannet maskinarbejder, har været konstruktør, handlet med biler og landbrugs-maskiner. Som ung kom jeg i gang med at flyve, svævefly, men det var for kedeligt. Jeg interesserede mig for aerodynamik og kunne godt lide at eksperimentere med at bygge

ting. Det første, jeg byggede, var en ryghelikopter, da jeg var 18, og så kørte det stille og roligt derudad. Jeg læste aerodynamik. Min kone var korrespondent, og hun kunne hjælpe mig med teorien. Jeg har altid sagt, at min kone har halvdelen af æren for det, jeg har gjort, og jeg er i dag ked af, at hun ikke er her til at se den anerkendelse, jeg har fået.

Jeg forsøgte at tage A-certifikat, til sportsfly, men Statens Luftfartsvæsen kaldte mig ind og sagde, at jeg skulle holde op med det, for det ville bare blive

Vincent flyvende med ryghelikopteren.

taget igen på grund af alle mine mærkelige eksperimenter. De sagde også til mig, at jeg skulle ringe til dem, når jeg skulle ud og prøve mine ting, for så kunne de svare nervøse mennesker, der ringede ind og rapporterede, at en mærkelig tingest fløj rundt over deres mark. Senere kom jeg til Sverige og Tyskland med mine eksperimenter, og det var meget godt i Tyskland, for jeg fik mine materialer betalt af det tyske firma, som interesserede sig for mine eksperimenter. Det tyske firma betalte også materialerne til min første ryghelikopter. Da den var færdig, ville de gerne se den flyve, så de kom herop to mand. Vi tog ud i Kongelunden, min kone havde termokander med kaffe og hjemmebak med. Jeg gik en meter, og så trak den mig rundt, det gjorde jeg 7-8 gange. De kunne godt se, at den kunne flyve, det var bare

Den lille smarte helikopter, den kunne måske løse trafikproblemer på vores veje

Nu er det blevet til 38 forsøg, det seneste er en vinge, du tager på ryggen. Meningen er, at jeg skal springe ud i 6 km's højde med den på ryggen, og så har jeg en raketmotor, der er på i 5 sek. Det, jeg gerne vil, er at nå en hastighed på 500 km/t med vingen på ryggen, jeg har været på 372 km/t. Jeg har en hætte på med ilt i, og så er dragten batteriopvarmet, for der er koldt

et justerings-spørgsmål. Men jeg syntes, det var for dårligt af mig, når nu de var kommet to mand op fra Tyskland. Så jeg sagde til min kone: ”Jeg tager den på ryggen igen og går lidt højere op.” ”Pas nu på”, sagde hun. Så gik jeg 8 m op, og det skulle jeg ikke have gjort. Den

kørte rundt som en proptrækker og røg ned i noget buskads og blev helt smadret. Men jeg kom ikke selv noget til.

Vincent fotograferet fra det fly han blev sendt ud fra. Hans faldskærm er pakket øverst på ryggen. Vincent er her 77 år.

deroppe, ca. – 50. Det kræver energi at klare det, så jeg løber 3-4 gange om ugen. Det kræver kræfter bare at holde flapsene og kunne skubbe dem den ene eller den anden vej.”

Du er da kun 79 – kan det være så svært?

”Jeg har heldigvis mange kræfter endnu. Men jeg kommer ikke

sovende til det. Man skal være i bevægelse.”

Vincent Seremet har skrevet 3 bøger om sit eventyrlige liv med flyvning og udvikling af faldskærme og fortæller gerne om alle sine spændende oplevelser. Ikke i form af foredrag – det ord er Vincent for beskeden til at tage i sin mund – men netop som en fortælling.

Kenneth's Cykler

- Værksted
- Nye cykler
- Alt inden for tilbehør
- Udlejning af cykler

Gothersgade 157 • Tlf. 3333 8458
Åbent: Man-fre. 8.00-17.30 • Lørdag 10.00-13.00

VORES VERDENSUR - DETS URMAGER FORTÆLLER

Opfinderen af Verdensuret, Jens Olsen, blev født i Ribe den 27. juli 1872. Familien var stor, og hjemmet lille og fattigt på penge, men rigt på stemning, især om aftenen, hvor der blev læst højt. En aften læste Jens Olsens søster højt af Carsten Hauch's "En polsk familie", hvori et gammelt ur blev beskrevet. Uret var gået i stå, og ingen kunne få det til at virke.

Det kunne Jens ikke forstå – for når det havde været muligt at fremstille dette ur, måtte det også kunne repareres. Jens besluttede, at når han blev stor, ville han være urmager.

Jens kom i Ribe Borgerskole, hvor han hurtigt viste evner for matematik, fysik og regning. Urmager ville han stadig være, men faderen satte ham i lære hos en kleinsmed, hvor han blev en god mekaniker. Samtidig læste han alt, hvad han kunne få fat i om mekanik og ure og efterhånden også om astronomi.

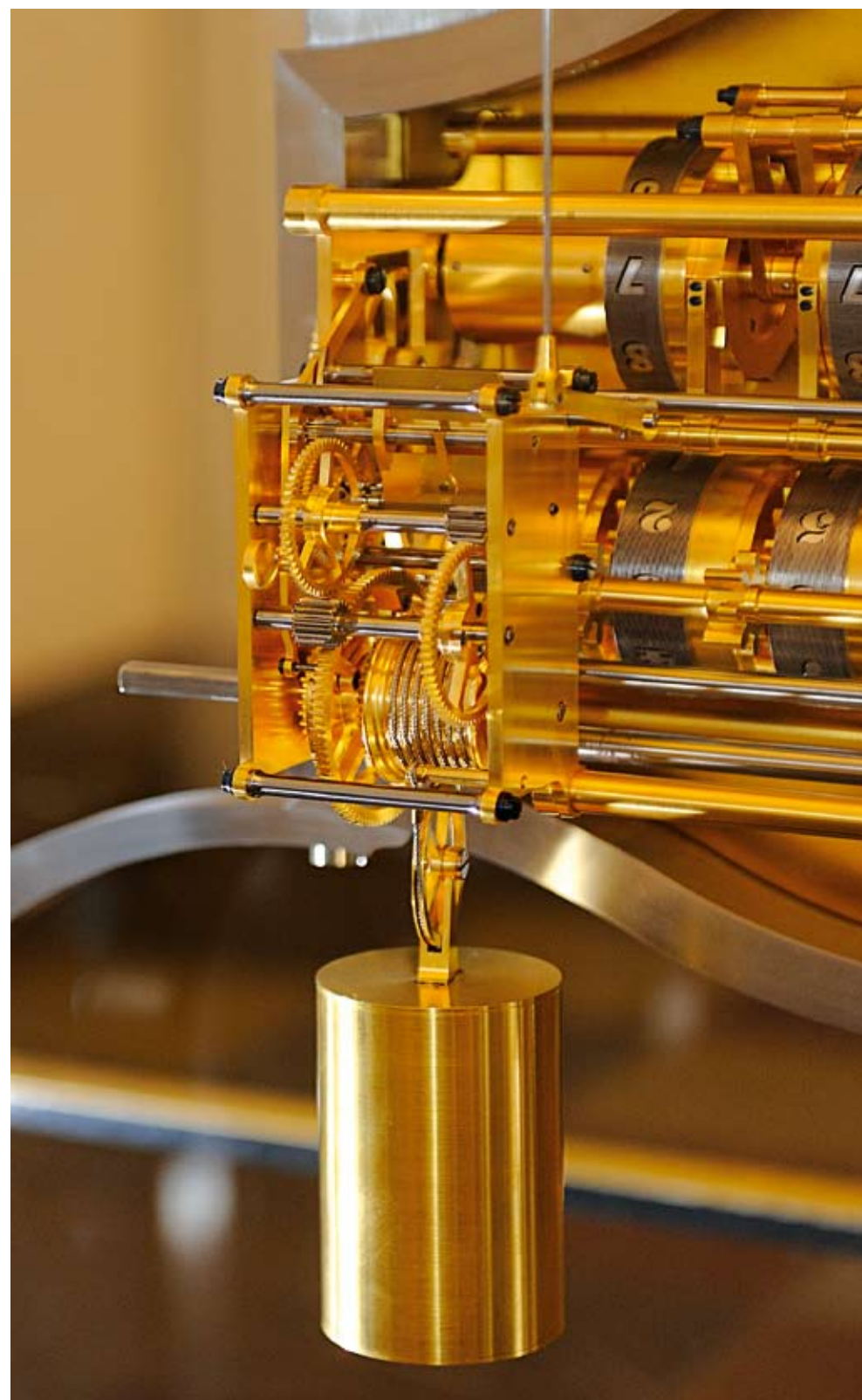
Verdensuret blev projekteret af Københavns Kommune omkring år 1900; selve byggeriet påbegyndtes i 1943 af Jens Olsen. Efter hans død i 1945 blev det sidste arbejde på uret udført af en kollega til Jens Olsen, urmager Otto Mortensen. Indvielsen fandt sted den 15. december 1955 ved Kong Frederik d. 9.

Har man ikke en særinteresse i ure, tænker man nok ikke over, at Københavns Rådhus er indehaver af et ur, som med urmager Søren Andersens ord er ganske enestående i verden. Det er naturligvis Jens Olsens Verdensur, vi her tænker på. Uret blev startet 15. december 1955 kl. 15 og har siden stået på sin plads i Rådhuset og passer tiden. En restaurering i

1990'erne har gjort uret tip-top funktionsdygtigt.

Den grundige restaurering blev udført af urmager Søren Andersen og hans team af dygtige medarbejdere. Søren Andersen er i dag internationalt kendt for sit arbejde med antikke ure og har stået for mange reparationer og rekonstruktioner af uerstat-

telige, gamle ure, således bl.a. rekonstruktionen af Ole Rømers planetmaskiner til det tidligere Ole Rømer Museum i Vridsløsemagle, rekonstruktion efter en model fra Rundetårn af en stor planetmaskine til Tycho Brahe Planetarium samt Den Gottorpske Himmeglobus på Frederiksborg Slot. For et års tid siden blev Søren Andersen udnævnt til Kgl. Hofurmager

Et af urværkerne
med et nyoptrukket lod.

Søren Andersen på sit værksted på Falster, her i gang med at reparere et gammelt standurværk

med ansvar for urene på Amalienborg, Christiansborg, Kronborg, Rosenborg og Fredensborg. En anden opgave, som Søren Andersen har i øjeblikket, er restaurering af Lund Domkirkes astronomiske ur, "Det underbara uret i Lund", som er en fantastisk ting, bygget af en københavnsk urmager i 1923 som en rekonstruktion af et ur fra 1423, hvor nogle af de originale dele faktisk er bevaret fra den tid.

Søren Andersens interesse for urmageriet begyndte hjemme i Fredensborg, i faderens urmagerværksted. Selv blev han udlært urmager i 1974 fra Nærum Ure og Optik, hvorefter han rejste til England og studerede i et år hos

det fineste urmagerværksted for antikke ure, der fandtes, Dan Parkes i Clerkenwell. I 1975 kom han tilbage og blev optaget på Kunstakademiets konservatorskole, hvor han tog afgangseksamen i 1979 som restaureringstekniker, eller konservator, som det også hedder, med speciale i metaller og kulturhistoriske genstande, alt fra mumier til vikingeskibe.

Forbindelsen til Jens Olsens Verdensur kom allerede i 1976, hvor Søren Andersen arbejdede

JENS OLSENS UR PÅ RÅDHUSET ER I VERDENSKLASSE

som selvstændig urmager for at tjene til sine studier. Søren Andersen fortæller her om sit arbejde med uret: ”Jeg begyndte at blive involveret i Jens Olsens Verdensur i 1976. Jeg var tredjemester i nogle år, indtil vi flyttede på landet. Så syntes min mester inde i København, at jeg var flyttet

teamet, for det er en stor ting at have med at gøre. I 1992 var der nogle problemer med Jens Olsens Verdensur. En svensk ingeniør med speciale i røntgen ved Malmø Sygehus havde opdaget, at uret ikke viste korrekt. Han henvendte sig til kommunen og besøgte uret gentagne gange, uden at

Det store problem med verdens-uret var placeringen. Det står jo meget smukt i den åbne glas-montre, men det betød, at når eftermiddagssolen begyndte at skinne ind på uret, fik al urolien sol. Olie er et organisk materiale, som netop ikke tåler sol og bliver fuldstændig nedbrudt. I forbindelse med støvet og ilten fra luften var olien i løbet af 4-5 år blevet til en klæbrig, busse-mandsagtig substans. Det betød, at uret faktisk skulle skilles helt ad og have ny olie hvert 5. år, hvilket jo var meget voldsomt. Fra uret blev startet i 1955 havde man forestillet sig, at det bare skulle gå til evig tid. Det viste sig altså nu, at det ikke lod sig gøre. Den måde, vi restaurerede uret på, gør, at det kun er få dele, der skal vedligeholdes. De nye kuglelejer, vi satte i til erstatning for olien, har vist sig at virke godt, og det er jo nu ca. 12 år siden. Der skal kun smøres ganske få steder nu, ca. 25 i forhold til mange hundrede steder førhen. Uret står i dag lige så flot, som da vi var færdige med restaureringen. Yderligere er der lavet et fantastisk klima-

anlæg, der holder en konstant temperatur på 19 grader og en luftfugtighed på 39%.”

Hvor ofte skal I tilse uret?

”Hver uge. Det skal trækkes op og justeres, så det holdes inden for sekundet om ugen, hvilket er meget flot, bedre end Rådhusuret, som holdes inden for 3 sekunder.

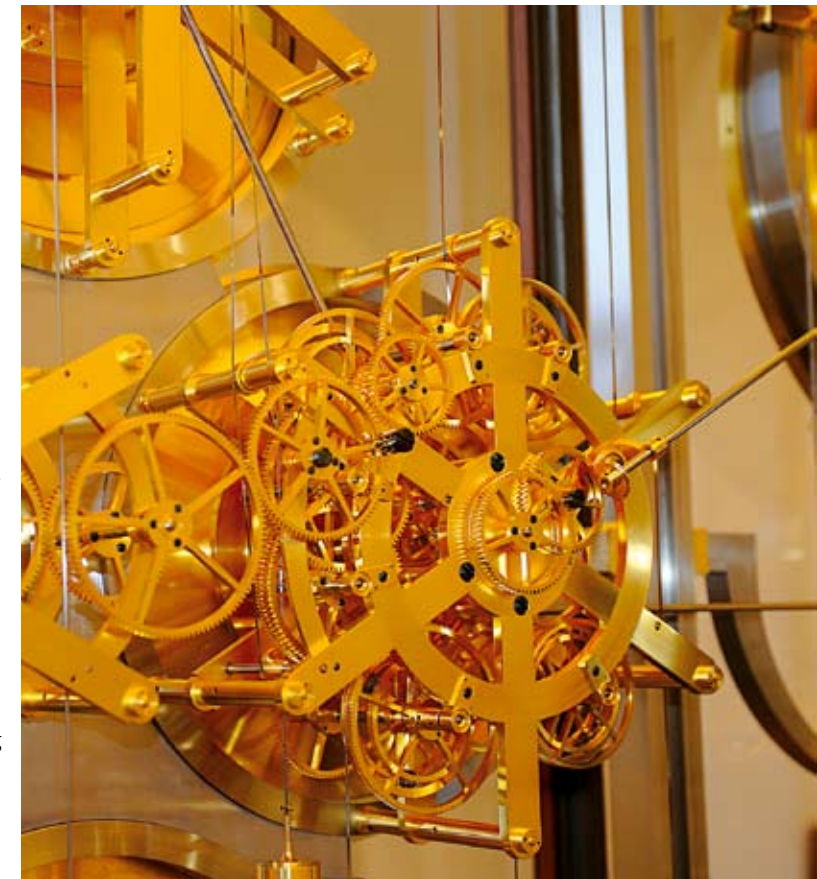
Uret har en række sjove træk: i den ene ende er der et hjul, der kører en omgang på 10 sek., og i den anden ende et hjul, der kører en fuld omgang på 25.000 år. Det giver noget perspektiv med momentet: man kan f.eks. sige 25.000 år divideret med 10 sek., så får man vist ca. 1:8,5 mia. Det er momentet, så hvis man trækker med 10 g i den ene ende, skal man gange med 8,5 mia, og så får man en frygtelig masse gram, som kan knække hvad som helst. Men den aksel, som kører så langsomt, har vi sat på kuglelejer. Alle forbinder kuglelejer med noget, der løber hurtigt, og faste lejer med noget, der kører langsomt. Men det viste sig pudsigt nok – som vi ved det fra Striboldt-kurverne for modstand mellem to glidende flader – at der sker det, at jo langsomere man bevæger en ting, jo højere er friktionen. Dvs., at hvis en ting bevæger sig ufatteligt langsomt, er friktionen gigantisk høj. Man kan se det,

På værket her kan man se det smukke håndværk

hvis man f.eks. skal flytte en tung sten: i lang tid rokker den sig ikke, og så med ét bevæger den sig. Men et kugleleje opfører sig ganske anderledes, det er ligesom at skubbe en rulle ind under en tung genstand; når det ruller, skal der kun bruges nogle få gram til at overkomme friktionen. Med den gamle konstruktion var der simpelthen nogle ting i uret, der stod stille, og havde stået stille, fra det blev bygget, fordi det var for tungt at trække op.”

Er der andre specielle ting, du vil fremhæve omkring det ur?

”Jeg synes, at det, der skal fremhæves omkring uret, er, at det er fuldstændig enestående. Jeg har set mange ure rundt omkring i Amerika og Europa, monumentale ure af den klassiske type, som vi kender fra Houses of Parliament i London og vores eget rådhusur. Det er den typiske kvadratiske urskive med nogle tal på, som har været den klassiske opfattelse af den slags ure. Men Jens Olsens Verdensur er et kunststykke, et stykke mekanisk kunst i en stil, som alle er vilde med. Noget i stil med Le Klints arbejder, Mogens Koch-møbeltiden, Arne Jacobsens ting. Funktionelt design blandet med en masse meget smukke, forgyldte tandhjul og

veldesignede urskiver. Der findes ikke et ur magen til nogen steder, og det gør, at København kan være utroligt stolt af at eje et sådant ur. At det så også er et navigationsinstrument, som

viser, hvor i Mælkevejen, vi kan finde Københavns rådhus, eller omvendt, at Københavns rådhus kan orientere sig i Mælkevejen, gør det jo ikke mindre spændende.”

Urmager Søren Andersen er her ved at dreje en uraksel.

så langt væk (Stubbekøbing på Falster!, red.), at jeg ikke kunne bruges på uret mere. Men mange år senere henvendte Københavns kommune sig, og så blev det til, at vi skulle hovedreparere uret. Når jeg siger vi, mener jeg hele virksomheds-

noget skete. Det endte med, at kommunen bad mig om at forestå hovedreparationen, og vi startede i 1995. Vi arbejdede 5 mand i døgndrift i 16 måneder – finmekanikere, maskinarbejdere, urmagere og en dame til at sørge for kaffen! Uret består

af 15.448 dele, som alle skulle tages ud og håndteres flere gange. Det var et kæmpejob, langt større end jeg havde troet. Vi måtte fremstille 250 nye dele og indsætte over 450 kuglelejer i uret for at få det opdateret, så det kunne køre uden friktion.

Civiletatens materialgård

Civiletatens Materialgård – kongens marmormagasin

På det dengang nyopfyldte terræn for enden af Frederiksholms Kanal har der siden 1700-tallet ligget tre statslige institutioner under en matrikel. Det var her, at skibene med byggematerialer til kongens byggerier på begge sider af kanalen kunne lægge til. Grunden blev i 1728 forskånet af den store brand, og de to kongelige materialforvaltere Grue og Nicolaj Dajon d.æ. måtte optage en del husvilde fra indre by. Grunden blev herefter opdelt i en militær og en civil del, en deling, som stadig eksisterer. Fra den civile del blev der i 1792 taget en strimmel jord til en af hestgardens tre kaserner i København. Denne fik indkørsel fra Vester Voldgade. Men allerede i 1761 udarbejdede kgl. stenhugger og arkitekt Jacob Fortling (Kastrupgård) tegninger til det betydningsfulde stenhuggeri, sandstens- og marmormagasin, som Eigtveds svigersøn G.D. Anthon (Christianskirkens spir) opførte ti år senere. Den karakteristisk lange gule enetages længe med den smalle høje midtergavl med de to kvistvin-

Materialgården med et kig ud igennem porten til Frederiksholms Kanal

duer under hinanden ligger nu mellem den oprindelige kaserne og den lidt mere beskedne Fæstningens Materialgård. Kasernen bruges nu af Undervisningsministeriet. De to materialgårde bærer den dag i dag spor efter deres oprindelige funktion. Civiletatens Materialgård på adressen Frederiksholms Kanal 28 har altid været stenhuggerkunstens centrum. Med tiden mere skulpturfremstilling end byggehåndværk. Billedhuggeren Johannes Wiedewelt (statuerne i Fredensborg Slotspark) fik som professor på Kunstakademiet en tjenestebolig i Anthon's nye hus med to stuer mod kanalen,

et sovekammer og et bibliotek foran den enorme gårdsplads, hvor han levede et spartansk og tilbagetrukkent liv, indtil han som gammel og syg mand begik selvmord i 1802 ved at drukne sig i Damhussøen. Forinden var hele hans formue gået tabt efter et skibsforslis i Middelhavet, som medførte af ham indkøbt marmor til København. Afdødes bolig blev overtaget af hans efterfølger som professor, den allerede ældre billedhugger Nikolaj Dajon (to statuer på Frihedsstøtten), hvis familie jo allerede havde boet her. Han døde på adressen i 1823. Den næste professor på stedet var i modsætning til sine to

forgængere ikke ungkarl, men indrettede til sig, sin kone og sine forgudede børn efter 1829 en af byens mest omtalte boliger. Det var professor Hermann Ernst Freund, Thorvaldsens evige rival. Han fik sine venner, kunstnerne Hilker, Eddelien og Constantin Hansen, til at hjælpe sig med at gøre boligen til en nærmest klassisk romersk bolig i pompejansk stil. Selv møblerne og den lille sejlbaad i kanalen foran huset blev savet og skåret efter romersk forbillede. I gården blev der indrettet en have med planter fra Rom, som hele København snakkede om. Desværre døde Freund allerede to år efter færdiggørelsen af familiens lejlighed. Enken tog møblerne med sig, men selve lejligheden blev to år senere overtaget af Freund's efterfølger, endnu en Hermann, nemlig Hermann Wilhelm

Bissen (Istedløven og Frederik VII's statue på Christiansborg Slotsplads, den sidste sammen med sin søn). Bissen og hans søn Vilhelm boede nu i den berømte lejlighed og arbejdede i de samme værksteder som de tre forgængere. Den yngre Bissen (biskop Absalons statue, dronning Caroline Amalies statue i Kongens Have) døde først i 1913 og familien fik en snes år senere sat den mindeplade op, som endnu sidder direkte over porten. Sammenlagt havde familien boet her i 70 år. Travle far og søn Bissen var Danmarks førende billedhuggere, og i deres tid var de materielle forhold i Danmark langt mere rundhændede end i Wiedewelts og Dajons tid. Den sidste af de kendte billedhuggere på nr. 28 var Anne Marie Carl Nielsen (Christian IX's statue på Ridebanen), der havde taget sin mands fornavn som mellemnavn. Hendes mand

Bissen holder frokost i gårdhaven med sin familie

Bygningen set fra Frederiksholms Kanal. Billedhugger Skolen har til huse her.

flyttede ind i 1916 og boede her til sin død i 1931, kun afbrudt af et kort ophold et andet sted i byen, da ægteskabet var i en krise. Det var selvfølgelig hustruen Marie, der skabte hans gravmæle på Vestre Kirkegård. Hans 5. og 6. symfoni og klarnetkoncerten fra 1928 er sikkert komponeret i dette hus.

Den sidste billedhugger med en tjenestebolig var Rodins elev Johannes Bjerg (Agnete og Havmanden). Han blev professor ved Akademiet i 1945 og døde i 1955. Mange byer har værker af Bjerg stående rundt omkring. Siden har der ikke boet nogen i Kunstakademiets billedhuggerskole. Men nutidens studerende får stadig lov til at uddanne sig i de vel-

bevarede historiske rammer på Frederiksholms Kanal. Nogle

af træerne og buskene i gården kan sagtens være plantet i 1800-tallet.

Tvermoesgaard

Træren

Restaurant & Vinstue

Klassisk dansk frokost fra kl. 12.00

Bar i dag- og aften timerne

Restaurant Tvermoesgaard
Rosengården 12 • 1174 Kbh. K. • Tlf: 3312 6578

Nyt website?

Henvend dig til *Stræderne* og få et tilbud på en enkel og skræddersyet løsning til lige netop dit firma.

kbh@straederne.dk - 33155666 - Badstuestræde 15

Broerne og oprindelsen

Hvor blev logikken af omkring "broerne" i København?

Når vi ser på kortet over København i dag, forekommer det ulogisk, at Østerbro faktisk ligger nordligt, Nørrebro vestpå og Vesterbro sydpå. Men når vi går tilbage til de middelalderlige porte – Vesterport, Nørreport og Østerport – var de placeret ganske rigtigt i forhold til verdenshjørnerne. Vore dages mangel på logik skyldes mange hundrede års vokseværk i byen, som har fået den oprindelige bygrænse til at ændre udseende. Men navnene på de tre broer har været så indgroede i københavnernes bevidsthed, at de ikke har kunnet ændres.

Oprindeligt var "bro" en betegnelse for den vej, der førte ind til portene, og efterhånden som der blev bebygget langs disse veje, opstod betegnelserne Vesterbro, Nørrebro og Østerbro.

Hvis vi tager Vesterbro først, kunne vi for få år siden se en rekonstruktion af den middelalderlige Vesterport, som markerede byens vestlige grænse – i

Her hvor Strøget ender eller rettere starter ved Kongens Nytorv begynder det gamle Østerbro, som Christian den 4. flyttede lidt på i forhold til verdenshjørnerne.

dag ca. midt på Rådhuspladsen.

Nørreport lå – ja, ved Nørreport, som oprindeligt var byens nordlige afgrænsning. Grunden til, at Nørreport, og dermed Nørrebro, ikke længere er i byens nordligste ende, er, at Chr. IV som et led i sine mange byggerier flytter Østerport fra dens beliggenhed

for enden af Østergade, ud mod på Kgs. Nytorv, nordpå, op tæt på Kastellet, for enden af et nyt voldforløb. Dermed bliver Østerport nu den nordligste port i byen.

FAT TUESDAY BAR
-let the fun begin
stand-up -tirsdag
DJ - fredag & lørdag
Ny Adelgade 3 | 1105 K
www.FATTUESDAYBAR.dk

HVOR BLEV JULEN AF I INDRE BY ?

Mange forretninger ventede for-gæves.

Det er muligvis en biting i den store sammenhæng – hvis der altså er en sådan. Men for de handlende i Indre By blev det en hård oplevelse, at klimamødet akkurat skulle placeres på et

Indre By for at opleve stemningen og

tids-punkt, hvor mange i disse krisetider havde set frem til julehandlen som et tiltrængt plaster på krisens endnu ikke lukkede sår.

Mange af de kunder, som traditionelt tager en juletur ind til

komme i julehumør til at købe julegaverne i de hyggelige specialbutikker i Indre By, fravalgte i år overhovedet at nærme sig Indre By på grund af klimamødets mange afspærringer, trafikale problemer og overbebyrdede metrovogne. Måske har de høje – mest herrer – ved fastlæggelsen af et sådant megaarrangement tæt op til jul i vores by ikke været i julehumør, da de vedtog datoen; i hvert fald har klimamødet efterladt mange handlende i særdeles fladtrykt julestemning.

Således udtaler Tivolis direktør Lars Liebst sig til Børsen: "Vi har tabt 100.000 gæster pga.

klimatopmødet, idet mange danskere valgte at blive væk fra indre by i perioden af frygt for demonstrationerne. Samtidig har klimagæsterne ikke i nærværdig grad brugt Tivoli. Det betyder altså, at gæstetallet og dermed økonomien desværre er så forringet, at vi ikke mener, at vi kan fastholde forventningerne".

Det er næppe sidste gang, København får et topmøde af den karakter, og lad os da også håbe det, for det er ganske flot klaret. Men geografien i vores by, hvor den gamle Indre By nødvendigvis er meget tæt på alt, hvad der skal foregå, må få nogle planlæggere til at gå i tænkeboks. Rør blot ikke ved vor Gamle Jul!

Ministre havde mindre tilovers for vores hovedstad og dens forretningsliv omkring julen, for selv at profilere sig overfor den store verden, men desværre gik det ikke så godt, det må vel nærmest regnes for en dansk politisk fallit. Når man hører danske politikeres beherskelse af forhandlingsproget engelsk, er man lidt bange for hvor meget de forstår. Sagen blev heller ikke mere spiselig, da øst-USA, Europa og Kina oplevede en af de koldeste december måneder i mands minde, og nu kommer januar med nye kulderekorder. Julen var hvid stort set, og det har den været ca. hvert 14. år i de sidste 100 år. hp.

TIVOLI HALLEN
v/ Helle Vogt

FROKOSTRESTAURANT
m/ klipfisk og smørbrød som speciale

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60
www.tivolihallen.dk

Da sporten fødtes i København

Nogle af Danmarks ældste idrættsklubber blev født midt i det gamle København

Da København i 1856 sprængte sine volde, havde københavnere længe haft en stærk trang til at komme ud af den stinkende by, ud på de åbne fælder, som militæret længe havde siddet hårdt på. Det gav sig mange udslag. Hånd i hånd med samfundets ændring fra enevældigt kongedømme til demokrati begyndte det bedre borgerskabs unge at dyrke organiseret sport i det fri. Hidtil var sport noget, adelen og militæret havde

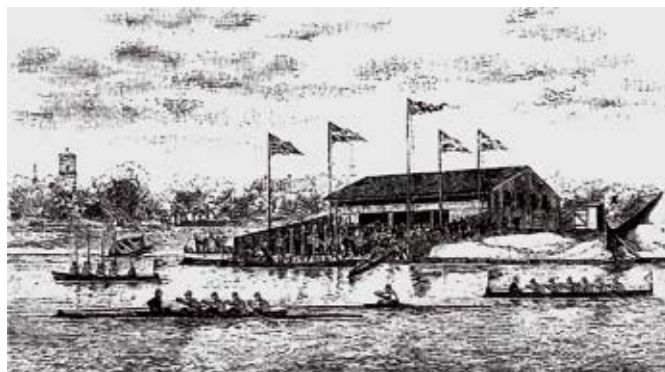
udført som bl.a. gymnastik, ridning, fægtning, sejlsport og skydning. Kraftsport som vægtløftning, brydning og boksning var nærmest markedsogl.

Men nu begyndte unge borgermænd at dyrke sport i deres fritid. Inspirationen kom i høj grad fra England. Den 20. oktober 1866 dannede en gruppe unge mænd, der var kontoruddannede i England, Københavns Roklub. Indtil 1880 hed den dog Handels- og Kontoristforeningens Roklub. Den havde sit første bådehus på Appelbys Plads på Christianshavn. Nu ligger roklubben i Sydhavnen.

Københavns Roklub blev fødekæden for bl.a. den organiserede svømmesport, vandpolo, Københavns Skøjteløber Forening (KIF) og siden grundlaget for Danmarks Idræts-Forbund. Faktisk blev der også spillet fodbold og cyklet i roklubben, men det blev andre, der organiserede disse sportsgrene.

Boldspillet organiseres

Den 26. april 1876 samlede en gruppe unge mænd hos bogtrykker F.V. Levison i Snaregade 10. En af dem var Fr.

Københavns Roklub før 1900

Markmann, hvis far var bagermester på Vandkunsten. Han blev den første formand for DBU i 1889. Ved mødet dannedes Københavns Boldklub (K.B.), hvis oprindelige mål var at dyrke langbold på Blegdamsfælleden. Men det kom til at ændre sig. Allerede fra midten af 1840-erne nåede industrialismens tidsalder for alvor København. Jernbanen kom i 1847, gasværket i 1857 og vandværket i 1859. Disse moderne installationer blev hovedsageligt anlagt af engelske ingeniører. De medbragte deres familie, og efter engelsk tradition blev børnene anbragt på sjællandske kostskoler som Sorø Akademi og Birkerød Kostskole. De engelske elever lærte deres

danske kammerater at spille bl.a. cricket, lawn-tennis og ikke mindst fodbold. Efter skoletiden søgte især soranerne medlemskab i K.B. Allerede i midten af 1870-erne var der dannet en "Football Club" i København, men den søgte kollektivt optagelse i K.B. og dannede en fodboldafdeling. I 1879 spillede K.B. den første opvisningskamp på Eremitagen efter regler, der langt mere mindede om rugby. K.B. trænede nu sine forskellige boldspil

på Rosenborg Eksercerplads, der jo nærmest kan sammenlignes med vore dages grusbaner. Det var her, at den første reelle fodboldkamp i Danmark udkæmpedes. Det skete den 16. december 1883, hvor K.B. mødte et hold fra Birkerød Kostskole, som i øvrigt vandt 0-3. Men efterhånden flyttede boldspillet ud på Blegdamsfælleden, hvor klubberne lejede sig ind hos forretninger, værtshusholdere eller i små lejligheder i nærheden.

Ved den store industri-, landbrugs- og kunstudstilling på bl.a. Tivoli-grunden i 1888 blev der afholdt flere opvisningsarrangementer af københavnske boldklubber. I 1889 anlægger K.B. Danmarks første permanente tennisanlæg, "møllebanerne" neden for Dronningens

Mølle på Rosenkrantz' Bastion ved Øster Vold. Tennisanlægget må dog flytte til Frederiksberg, da bastionen i 1895 sløjfes i forbindelse med anlæggelsen af Østerport Station.

Nye klubber

Flere boldklubber begyndte at skyde op, hvoraf mange siden er forsvundet. En af de mere sejllivede blev skabt i Badstuestræde den 17. juni 1886. Den var en udløber af den bitre strid mellem Højre, under konseilspræsident Estrup støttet af Christian IX, og flertallet i Folketinget. Estrup regerede, med kongens hjælp, ved provisoriske love mod flertallet, der fra 1884 bestod af forskellige venstregrupper og det nyopståede Socialdemokrati.

Unge oppositionelle dannede de såkaldte Fremskridtsklubber som diskussionsforum. Ved en generalforsamling den 17. juli 1886 blev cricket officielt optaget på programmet. Det blev vedtaget ved et møde i Badstuestræde 11, hos det ligledes oppositionelle Studentersamfund, der var stiftet i 1882. Som så mange andre køben-

Frem's hold i 1900.

havnske klubber spillede de på Blegdamsfælleden. Ved en ekstraordinær generalforsamling fredag den 9. december 1887, i en café på hjørnet af Vendersgade og Linnésgade, blev klubbens navn ændret til Boldklubben "FREM", stiftet af Fremskridtsklubben. Nu kunne andre end de politisk engagerede melde sig ind for at dyrke sport, hvor også foldbold blev optaget på programmet. Da DBU stiftedes 18. maj 1889, blev der optaget fire jyske klubber og seks københavnske. Det var Akademisk Boldklub, Christianshavns Boldklub, Frem, Haabet, Københavns Boldklub,

Melchioran Boldklub og Østerbro Boldklub.

I midten af 1890-erne kulminerede den næste store sport i København, nemlig cykelsporten. Det første landevejsløb blev afholdt i 1894. Kapløb i bl.a. Tivoli trak hundredvis af tilskuere, ligesom gymnastikopvisninger. Sporten blev så populær, at fodboldklubberne ikke kunne stille hold til den årlige turnering. Helt frem til anlæggelsen af den nuværende Hovedbanegård lå der en cykelbane i Tivoli, der dengang gik helt over til Reventlowsgade. Fodbolden kom dog siden

stærkt tilbage, og fik sin "idrætspark" på Øster Fælled i 1911.

Siden er K.B. flyttet til Frederiksberg, og BK Frem har domicil i Valby Parken. Selv om der i dag svømmes rundt om Christiansborg, løbes maraton i Københavns gader og roes i havnen, har vi ikke regulær sport tilbage i det gamle København. Naturligvis hvis vi ser bort fra de fitnesscentre, der nu dominerer behovet for fysisk motion.

Albrechtsens
GALLERI

Verdens mindste teater:
Chance for at danse
Digteren Marianne Larsens ord med bevægelse og musik.
6. januar - 26. januar 2010
Årets første udstilling:
4. februar - 27. februar 2010
HVERDAGS MALERI
af Annemette Albrechtsen
Kronprinsesgade 3
DK-1306
Tlf.: 26 17 12 50
www.albrechtsen.dk

ROSENGÅRDENS
Bodega

Det er her man hygger sig!

Åbningstider
Man - Ons: 10 - 00
Tors - Lør: 10 - 02
Søndag: 12 - 20

Irish coffee 34,- / Stor fadøl 34,-

Rosengården 11
1174 København K
Telefon: 3312 4625

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

EN TUR TIL VARMEN GØR GODT I DENNE Co2 KULDE

Før var det Berlin, Wien, Hamborg og Dresden – nu er det også Prag, Mallorca, Tenerife, Maldiverne og Mauritius.

Mallorca og Maldiverne

Med solen på himmelen er det skønt at sidde i varmen og nyde livet bare en uge eller to, mens vinterkulden raser i lille Danmark. Selvom det store topmøde fortalte at Danmark ville blive varmere, Lolland-Falster oversvømmet, så må vi konstatere at december og nu også januar bliver nogle af de koldeste måneder i mands minde.

Tenerife ved solnedgang, solen er iøvrigt ca. 2 timer længere på himmelen om eftermiddagen hernede.

kan man komme til Prag i 4 dage med 3 overnatninger på et 5 stjernet hotel.

Mallorca og Tenerife er på sin vis ikke særlig specielle. Millioner af danskere har allerede besøgt de 2 populære rejsemål, men kun de færreste har overnattet på slottet Castillo Son Vida på toppen af bakken med udsigt over Palma by. Slottet er indrettet som et 5-stjernet luksushotel og tilbyder bl.a. ægte kunst på væggene, ægte antikke møbler og en fantastisk restaurant. På Tenerife

rant m.m. Der er derfor alligevel tale om specielle rejser til de populære rejsemål.

DSR har som noget nyt selv besøgt de 2 meget populære, men også eksklusive rejsemål i Det indiske Ocean: Mauritius og Maldiverne. Oplevelserne med det azurblå vand, de hvide sandstrande, de eksklusive resorts, det tropiske klima, de fantastiske suiter, det imponerende landskab (Mauritius), det utroligt smukke koralrev

(Maldiverne) og den meget imødekomende lokalbefolkning har fået Danske Special Rejser til selv at udbyde netop

Prag med de smukke broer.

har også de færreste boet på Abama Golf & Spa Resort, et hotel i særklasse, som bl.a. tilbyder egen golfbane, verdensklassewellness, privat strand, suiter med panoramaudsigt over Atlanterhavet, Michelin-restau-

disse 2 rejsemål.

Danske Special Rejser har derfor nu 9 faste rejsedestinationer og ser meget positivt frem til et spændende 2010, hvor vi håber at se alle vores stamkunder igen og alle andre nysgerrige rejsejæle.

Kultorvet

Kultorvet var også før i tiden en central plads i byen

Efter Københavns brand i 1728, hvor næsten halvdelen af midaldersbyen blev flammernes bytte, forestod en omlægning af byens gadenet. Bystyret benyttede lejligheden til at anlægge en plads, hvor der kunne handles med tørv og trækul, som bragtes ind til byen af kulsviernerne. Tidligere var disse varer blevet handlet lige inden for Nørreport. Kultorvet, som den nye plads døbt, var centrum for byens forsyning med tørv og trækul, som var en uundværlig vare i 1700-tallet, hvor der hverken var gas eller el til opvarmning og varmt vand.

30 år længere fremme i tiden boede digteren Johannes Ewald på Kultorvet. Han var i 1758 som 15-årig kommet hjem fra sin skoletid i Slesvig for at tage studentereksamen i København. Det var under dette ophold, at han forelskede sig lidenskabeligt – og håbløst – i den smukke, jævnaldrende Arendse, som boede i Vestergade.

I vore dage har Kultorvet stadig lidt karakter af markedsplads med staderne med blomster, frugt og grønt i midten og gode specialforretninger i periferien, bl.a. den økologiske slagter.

Kultorvet er godt nok kulsort i vintermørket, der mangler simpelthen kreativ belysning, så torvet også kan leve i vintermørket.

Det lille Apotek
Er stedet hvis man
ønsker, hygge, nostalgi
og god dansk mad.

frokost fra 98-
aften menu fra 98-

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
www.
det lille apotek. dk

**KNABROSTRÆDES
VINHANDEL**

JACK-POT

Spil her

**SPILLEHAL STORE
GEVINSTMULIGHEDER
86 %
TILBAGE BETALING!**

**DAGLIG LEVERING
DIREKTE TIL DIN DØR
AF ØL, VAND, VIN,
AVISER, BLADE ETC.
PÅ TELEFON
INDEN KL. 12:00**

KNABROSTRÆDE 6 - 1210 K - TELEFON 33 12 36 35

Tekst: Connie Christensen m.f.

NY FILM OM VORES RÅDHHUS

Det smukke Rådhusbibliotek som ikke kun skal ses på film, men bør besøges.

Niels Vest, Niels Vest Film, har netop færdiggjort endnu en film i rækken af spændende portrætter af mennesket bag bygningsværker. Tidligere har bl.a. arkitekterne Eigtvad og de Thura og såmænd også Chr. d. IV været genstand for Niels Vests interesse.

Denne gang er det arkitekten Martin Nyrop og hans fantastiske rådhus i København, som belyses i filmen "Et Raadhus til Alvor og Fest".

Forordet til filmen fortæller således: "Rådhuset i København er en perle i den danske nationalromantiske byggetradition. Næsten urørt siden færdiggørelsen i 1905. Men det blev ikke skabt uden store vanskeligheder for den kreative kraft bag projektet, arkitekten Martin Nyrop. I filmen oplever vi både hans inspirationskilder i Italien og

hans stædige kamp imod diverse politikere for at fastholde sin oprindelige idé med bygværket. Rådhuset ånder den dag i dag af både Nyrops sans for klar disposition, praktiske løsninger på vanskelige konstruktionsopgaver og interesse for selv den mindste genstand, og huset er, hvad man kaldte et "Gesamtkunstwerk". Alt er tegnet og bestemt af én person. Alle kan i dag frit gå på opdagelse inde i huset og hele tiden finde nye sjove og finurlige indfald i udsmykningen. Filmen er både en fængslende historie og en indføring i en tidsperiode, vi næsten har glemt, og portrætterer samtidig en ener og sej slider inden for dansk arkitektur."

Niels Vest står selv for manuskript og instruktion af filmen, som varer 50 min. Henvendelse til Rådhusbiblioteket, hvis man skulle ønske at se filmen.

FERIE I SYDFRANKRIG -

KOM TÆT PÅ DA VINCI MYSTERIET
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou - det højeste bjerg i Pyrenæerne - udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.500,-
2 uger: 4.500,-
Henv. 26 15 38 20

Østers åbnes rimeligt nemt med den specielle østerskniv.

Champagne tilsættes saucen, der består af smeltet smør, creme fraiche og østersvand.

Er du træt allerede ved tanken om januars slanketure og tiltagende strøm af rudekuverter, så træk stikket ud en aften og forkæl dig selv og et par gode venner med en flaske champagne og skønne, gratinerede østers. Champagnen giver varme og velvære, og østers (kun 62 kal./100 g) og spinat er fyldt med sunde ting til kroppen. Der kommer også lidt smør

God madidé

Foto: Henrik Ploug, FAF
Tekst: Connie Christensen

Nytårskur for det gode humør, idé fra KaDeWe i Berlin

De friske østers klar til at åbne.

Først tilberedes spinaten: tag en knivspids af smørret og varm det i en gryde. Kom spinaten i og varm igennem, til spinaten er faldet sammen og blevet blød. Stil til side til senere. Åbn de 12 østers, hæld væden igennem en sigte over i en skål, tag kødet ud

og crème fraiche til, men som vi ved, er det jo smørret, der gør'et! Hvis du synes, opskriften lyder lidt besværlig, kan alt forberedes i god tid, så de spinatdækkede østers blot dækkes med saucen og gratineres i 5 min. inden servering.

Her kommer opskriften, beregnet som en forret til 4 pers:

12 østers
7,5 dl. crème fraiche, evt. 15%
40 g smør
7,5 cl champagne
2 æggeblommer
6-8 håndfulde frisk spinat
lidt peber

De færdiggratinerede østers serveres med frisk flute og friske spinat blade.

og læg det på en tallerken. Smelt resten af smørret i en gryde, tilsæt crème fraiche, 3,5 cl champagne og 7,5 cl østersvand. Når det småkoger, kommes østerserne i og småkoger i saucen ca. 5 min. Tag dem op og kog saucen ind til det halve ved svag varme. Når saucen er ved at være reduceret nok, varmes vand i

en anden gryde til et vandbad, hvori en skål kommes med de to æggeblommer, der er tilsat

1 ss champagne. Æggemassen røres, til den begynder at stivne, hvorefter den kommes over i den reducerede sauce. Smag til med peber og kom resten af champagnen i. Saucen skal være så tilpas tyk, at den ikke flyder ud af østersskallen. I mellemtiden har du lagt de gode østers tilbage i skallerne med lidt spinat under og over, husk at levne plads til saucen, som fordeles oven på det hele. Skallerne kan nu gå i en varm ovn, enten på max. overvarme i 5 min, eller under grillen, så saucen bobler let op og overfladen bliver gylden. Spises med et stk. godt brød til, hertil resten af champagnen.

Spinaten sautes i lidt smør og lægges i bunden af østersskallen, derpå lægges østersen, som derefter tildækkes med lidt flere spinatblade.

**SE VINDUERNE
MED DE MANGE TILBUD**

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

Fiolstræde 20 - 1171 København K. - Tlf. 33 12 91 23

MANDAG-FREDAG: 11 - 18
LØRDAG: 11 - 16

Badstuen

-moderne dansk mad i eksklusive rammer

EMPdk præsenterer et nyt kulinarisk og æstetisk åndehul på Strøget i København

Restaurant Badstuen er placeret på den kendte københavneradresse Vimmelskiftet 47.

Her kan man sidde i mezzaninen med udsigt over både Jorcks Passage og Badstuestræde, hvor strømmen af mennesker passerer forbi - op til 100.000 om dagen - mens man nyder dansk kvalitetsmad i forkælende omgivelser, og til rimelige priser.

Aftenmenuer i april

Den lette / 120 kr

Jordskokkesuppe

Stegt kyllingebryst med pikant ingefærsauce
og danske kartofler

Creme brûlée

Den behagelige / 200 kr

Varm gedeost med kompot af skalotteløg
med reduceret portvin

Braiseret kalveskank med gulerødder à la chef
Rabarber og jordbær chrumbel

Fra gården / 300 kr

Kronhjort carpaccio med balsamico og piment

Lammekrone med timian sauce

Tallerken med udvalgte chokolade desserter

Den mættende / 400,-

Tarrin à foie gras med champagne og fignecreme

Oksemørbrad med trøffelsauce

Udvalg af europæiske oste

Tallerken med citron dessert

BADSTUEN

Dansk Restaurant & Cocktailbar

Vimmelskiftet 47 . 1tv (strøget)

1161 Copenhagen K

www.restaurant-badstuen.dk

Tlf. +45 33 36 11 11